

REVISTA ORĂŞTIEI

Apare în fiecare Sâmbătă

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România şi străinătate 4 fl. la an.
Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva” în Orăştie.

INSERTIUNILE:
Un şir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. şi timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât şi pentru inserţiuni, sînt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăştie (Szászváros).

Alegeri noue.

E lucru ne mai tras la indoială, că în vara aceasta se vor face în ţeară la noi, noue alegeri de deputaţi pentru dietă. Mare zgomot însă nu se face în jurul acestei întrebări, ci abia din când în când ese în public câte-o ştire, ca o aducere aminte.

Unele foi unguereşti, din opoziţie, talmăcesc această linişte ca provenind din şiretenia ministrului Bánffy. Temându-se că la nouele alegeri, după atâtea murdării eşite la iveală despre guvern şi partidul seu liberal în timpul din urmă, va fi trântit, Bánffy nu bate doba că va face alegeri, ci tace chitic, ca nu cumva opoziţia se se pună din vreme pe lucru şi se pregătească pe alegători contra guvernului, — ci așa deodată, pe neașteptate, după delegații, va vesti numai alegerile noue și le va și îndeplini.

Foile clericale bângâind de seamă șiretlicul, s'au pus pe lucru și partidul poporal, de care guvernul are mari răcori, se pregătește din răsuputeri, ținând adunări în felurite orașe prin țeară, pentru a-și căuta și căpeta spriginitori. Acest partid, nou dar' viguros și cu mari nădejdi, condus de preoțimea catolică, crede că va scoate din urnă mulți deputați cari se-î facă guvernului în dietă zile amare, luptând conta corupției lui, și cerend mai ales schimbarea legilor noue bisericești. Guvernul la rândul seu e hotărât se-î pună în față acestui partid toate mijloacele sale, multe și ticăloase, pe cari ni-le-a pus nouă Românilor în zilele când încercam încă se trimitem deputați naționali în dietă. Las' se mai guste și o parte a Ungurilor înșiși din fructele și libertățile de cari noi eram împărțâșiți la alegeri, ca se vadă și se creadă și ei tot mai mulți, că noue nu ne-a rămas altă de făcut față de peca-

toșenia acestor guverne eşite din sinul nației lor, de cât ce am făcut: se ne reținem dela alegeri, dovedind prin asta lumii, câtă stricăciune e în această țeară, că ai drepturi, dar' ești împedecat cu baioneta a te folosi de ele!

Di V. A. Urechia, venerabilul președinte al Ligei culturale, ales fiind ca »președinte de onoare» de către noul comitet, a declarat că nu poate primi această onoare, deoarece congresul în aprinderea sa, la 13 Maiu, a dat »vot de blam» vechiului comitet, în fruntea căruia d-sa a stat, și așa nu poate se fie și blamat și »onorat». Ne pare cu adevărat rău de retragerea dlui Urechia, cel care atâta bun nume și respect și glorie a știut câștiga prețiosului așezământ în fruntea căruia fusese.

„**Semnificativ**”. „Tribuna” de Dumineca trecută află că: »e semnificativ că „Revista Orăştiei” nu pomenește nimic despre votul de blam ce s'a dat membrilor fostului comitet (al Ligei) după-ce au fost somați de majoritatea congresului se-și dee demisiile de bunăvoie; cu toate astea faptul ar fi meritat onoarea unei cât de scurte mențiuni».

Noi însă, și multă lume încă alătura cu noi, aflăm că e mult mai semnificativă purtarea „Tribunei” față de comitetul vechiu al Ligei. Acest comitet nu e în fruntea Ligei din Decembrie încoaci numai, ci, aproape neschimbat, era în zilele mari de proces al Memorandului, și în cele ale șederii în prinoare a comitetului nostru național etc. etc. și »Tribuna» și cei-ce o inspiră ar trebui se știe mai bine decât noi cu câtă recunoștință îi sînt datori acestui comitet pentru purtarea sa în aceste vremuri și până în cele mai apropiate zile. Așa că chiar admitend că în lunile din urmă acel comitet n'ar mai fi voit se lucreze, acum la căderea lui, »Tribuna» vorbind despre el, trebuia se fie foarte alegătoare în cuvinte, căci are la trecutul seu ani de talnică lucrare încordată și abia câteva luni de opăcire. Că așa este,

o recunoaște indirect și »Tribuna». Vorbind anume despre dl V. A. Urechia, președintele vechiului comitet, că n'a primit se fie președinte de onoare noului comitet, ea scrie:

»Ne credem datori a exprima recunoștința noastră dlui V. A. Urechia pentru întreaga activitate ce a desfășurat de când conduce Liga... Multe opere românești și de mare preț vor rămânea legate de numele dlui Urechia.. Îndeosebi pentru cauza națională de dincolo de Dunăre și de dincoace de Carpați, d-sa a făcut enorm de mult!.. Sînt atâtea motive de-a regreta din suflet hotărîrea dlui Urechia de-a declina onoarea ce 'i-s'a făcut de congresul Ligei, și care nu e decât o prea meritată răsplătă a serviciilor imense aduse de d-sa causei naționale de ani și ani, atît ca cetățean cât și ca președinte al Ligei».

Crede oare »Tribuna» că ori vrea ea ori nu vrea, aceste laude drepte, nu se refrâng și asupra comitetului vechiu al Ligei în fruntea căruia și cu ajutorul căruia dl V. A. Urechia a lucrat? Negreșit că da. Inconștiu deci prin șirele de mai sus »Tribuna» 'i-a adus meritate elogi și vechiului comitet, după-ce însă cu o zi mai înainte 'l-a terfelit și huiduit după chipul și asemănarea unor foi din Țeară. E trist, dar' e lucru de toate zilele această »consecvență» la »Tribuna» de azi. E același lucru pe care 'l-a făcut bună-oară și cu comitetul nostru național și cu mișcarea noastră națională a anilor din urmă, când la 3/15 Martie, după-ce dl Dr. Rațiu ajunsese deplin stăpân peste dînsa, scria:

...ați îmbetat poporul 12 ani!... E drept că cuvintele astea erau se fie îndreptate în contra »companiei Brote-Slavici», dar' ele nu-î pot deloc privi numai pe dînsii, pentru-că, »Tribuna» dragă, în cei 12 ani, cari au fost cei mai bogați în lucrare, dacă nu cei 4—5 din urmă? ear' în acești ani cine a stat în fruntea mișcării »îmbătătoare» dacă nu comitetul național? și în fruntea comitetului cine a stat, dacă nu dl Dr. Rațiu însuși? Prin urmare, ori a voit »Tribuna» ori n'a voit, prin frasa de mai sus vrînd se osândească pe alții, ea a dictat o judecată nebună asupra însuși comitetului nostru național, asupra celei mai

rodnice lucrări a lui, asupra celei mai însuflețite mișcări a poporului nostru, și asupra sa însași prin care s'a pus la cale întreaga mișcare!

Ce va se zică asta? Lucrezi cu Liga alătura ani de-arîndul și te bucuri de spriginul ei, și deodată sari și infierezi comitetul fără cruțare și ocărăști pe cei-ce nu-î tratează și ei așa; lucrezi ani întregi pe-o brazdă cu lumea, ba mergi chiar în frunte, și deodată vîi și spui: a fost totul o îmbetare a obștei, — și așa mai departe cu o mulțime de alte chestii, tratate azi așa mîne pe dos!

Noi aceste lucruri le aflăm »semnificative», ca se nu le zicem de compătimit, și îndeosebi în chestia Ligei, d-nii redactori ai »Tribunei» puteau trece peste necazurile lor personale și se privească toată treaba din punct de vedere mai înalt, mai drept.

Dr. Lucaciu la Montpellier.

După primirea strălucită ce i-s'a făcut, vizitele primite și întoarse de Părintele Dr. Lucaciu, despre care am scris în numărul nostru 20, Luni în 4/16 Maiu, seara dl Dr. Vasile Lucaciu a ținut o conferență asupra chestiunii Românilor din Răsărit, în sala cea mare de concert a teatrului din Montpellier, pusă cu multă bunăvoiață la îndemână Felibrigiului latin de către primăria orașului. A presidat dl Roque-Ferrier, ear' ca membri au luat parte dnii Eugène Rouché, Alfred Barlet, Pailhie, călugărul Savinean și C. P. Concita, precum și trei trimiși ai studenților francezi și trei ai studenților români. Marea sală era plină de tot ce Montpellier are mai ales. Conferența a fost deschisă de dl Roque-Ferrier prin o vorbire în care între altele a zis:

»Doamnelor și Domnilor!

»Felibrigiul latin, în numele căruia am onoare se Vă vorbesc, ar lipsi la titlul seu, dacă n'ar saluta astă seară în conferențiarul pe unul din bărbații cei mai vrednici de iubirea și admirațiunea orașului Montpellier, ba chiar a Franciei întregi și a Apusului nostru latin. Dl Dr. Lucaciu a avut în viața sa onoarea foarte mare și norocul și mai mare încă, de a întrupa înaintea judecătorilor, ce 'i-au dat apă-sătorii patriei lui, drepturile a 4.000.000 de latini din Ungaria și Austria. În vremurile în

FOIȚA „REVISTEI ORĂŞTIEI”

Ochi albaștri.

Elisei B.

O, nu vè mai uitați la mine
Dragi ochi albaștri de cicoare,
Căci inima de mila voastră
Atât mē doare,

Când știu, că nu pot se vè mângâi
Durerea, nici c'o vorbă dragă,
Și eu aș vrea se vè jertfesc
Viața 'ntreagă...

Unui artist.

Dar' inima ta este plină
De-al idealelor mister,
Și arta-ți sfîntă și senină
Înaltă sufletul la cer.

Ajuns în ceruri cine oare
Sè mai gîndească la pămînt?
Lumina cea strălucitoare
Nu 'ntunecă ori ce alt gînd?

Vezi prea îmi e peste putință
Sè pot cuprinde-acest noroc,
Că 'n gîndul tîu a mea ființă
Sè poată se mai aibă loc..!

Elena din Ardeal.

Uită iute...

'I-am zis se lase se-î mai vîd
Drăguții ochi căprui; dar' ca
Se 'mi facă ciudă, 'i-a închis.
„Te las îndată, iac' așa!”

Și mînile le-a pus pe piept.
Eram nebun de-aș mai fi stat
Sè mē gîndesc. Cât bați în palmi!
O au cuprîns și sărutat!

Dar' vai, furtună ce-mi făcui!
Căci speriată-a tresărit
Și s'a aprîns și s'a sbătut
Și s'a 'ncrunțat de m'a 'ngrozit,

Și grea ocară 'mi-a făcut:
Sè nu-mi trăiască dragostea!
..Apoi zîmbînd a întregit
Că — de-o fi alta și nu ea..

Șivata! Par'că 'mi-a luat
A morții mînă de pe pept!
Rizînd și fericit, de nou
O am cuprîns cu brațul drept,

Și, vezi, ce iute uită ea!
A 'nchis ear' ochii amîndoi...
Frumosul cap 'i-l'am cuprîns
Și.. ce mai vreți se știți și voi? —

I. Moța.

Dorință.

Ași vrea se știu dac'aș muri
La groapa mea uitată,
Sè plîngi de dor de-ai mai veni
Iubita mea vre-odată?

Ori fără frică de păcat
Din ceasu 'nmormentării,
Iubirea sfîntă ce 'ți-o port
Pe veci o-ai da uitării!

Căci dacă n'ai putea se uii
Iubirea noastră, dragă,
Aș vrea de-acum se mai trăesc
O vecinicie 'ntreagă,

Ear' dac'ași ști că 'n urma mea
Va șterge tot uitarea:
O! cum aș vrea ca încă azi
Sè-'mi fie 'nmormentarea!

Emilian.

FEL DE FEL

Împăcare isteată. În o parohie din comitatul nostru, tocmai nu este prescuriță și e se se aleagă acum una. Mai multe femei sînt doritoare a ajunge la cinstita slujbă, și se întrec acum în a face prescuri frumoase prin care se se recomande pe sine de vrednice. — Luniă trecută, a doua zi de Rusalii, se aduc la biserică cinci traiste cu prescurt cari mai de cari dela cinci femei. Crâsnicul 'l' poștește pe tînărul preot (B. din M.) ce administrează în comună, se-și aleagă pentru slujbă o prescură din cele mai frumoase, mai crescute. Se aștepta cu nerăbdare se se vadă, a cărei femei vor fi declarate de mai alese! Firește celelalte femei n'ar fi avut Rusalii, de superate că ale lor au fost puse mai înapoi Preotul însă nu ar fi dorit una ca asta. Î zice drept aceea crâsnicului: »Pune-'mi ac nainte din fiecare traistă câte o prescură». 'I-se pune, și el începe a slugi din toate: din tr'una scoate cu sfîntul cuțit pentru cetelc ângerești, din alta pentru archiereu, din alt: pentru Maica Domnului, și ce mai știu eu, și așa a împăcat pe toate candidatele de prescurițe. Nici una n'a biruit, nici una n'a fost biruită!

în care temnița neîntreruptă se părea că are să fie partea D-rului Lucaciu, a dlui Ioan Rațiu și a numeroșilor soți ai lor Ardeleni și Bănățeni, vocile cele mai mari ale bărbaților de viață latină se ridicară spre a cere drepturile libertății și ale dreptății în folosul acolora, cari apăsă această dreptate și această libertate în fața judecătorilor dela Cluj! În 1894, eșind din casa studenților din Montpellier, am trimis o telegramă, cerând dela doamna Carnot intervenirea ei pentru bărbatul ilustru, atunci pe pragul închisoarei mortale, pe care o să-l ascultați îndată. Tot spre această casă a studenților s'a îndrumat dl Lucaciu venind să depună voturile Măntăușii și ale Ligei culturale române la picioarele monumentului lui Tandon. Făcând așa, domnule și scumpe magistru, ai arătat, cât a fost de dulce pentru d-ta pornirea și suvenirea Montpelleianilor! Un poet din Răsărit a zis undeva, că Montpellier își deschide porțile la învingătorii politici și ai vieții, mai larg și mai cordial decât pentru principii, regii și războinicii cei mai îngrozitori. Orașul Montpellier, unde ideea înfrățirii latine se ridică mai întâi, la 1843 sub peana Drului Lallemand, unde cânta în 1876 și în 1878 pe buzele lui Quintana și în versurile cântecului gîntei latine a lui Alexandri. Montpellierul și Felibrii vor păstra mult timp suvenirea visitei d-tale. Acum, dle și scumpe magistre, nu ne mai rămâne, de cât să te ascultăm și să te aplaudăm.

O furtună de aplauze acoperiră cele din urmă vorbe ale veneratului, iubitului și ilustrului președinte al Felibrigiului, același, care altădată a încoronat pe Carmen Sylva și pe V. Alexandri.

Acum se ridică pe estradă părintele Lucaciu. Venirea lui la tribună fu aclamată cu aplauze ce nu se mai sfîrșeau! Frumoasa lui figură romană era iluminată de plăcerea, de a vorbi de trebi *românești* în fața unui public foarte mare și iubit. Măestrul graiu al conferențiarului avea ceva exotic, jumătate oriental, jumătate roman, cum scrie o foaie din Montpellier, ce plăcu cu deosebire publicului, care repeți uralele și aplauzele încă dela întâia parte a discursului.

Tunete de aplauze acoperiră sfîrșitul conferenței, după care cu mare alaiu fu reconduc conferențiarul la locuința sa, la »Grand Hotel«, de cătră dnii A. Roque-Ferrier, Alfred Barlet, E. Rouché, Pater Savinean și de numeroși studenți.

Examene.

În protopresbiteratul gr.-or. al *Geoagiului* I. s'au ținut examene pînăcum în:

a) *Uroiu*, la 24 Maiu, cu 46 elevi, în fața unui public numeros. În asemănare cu anii trecuți, în anul acesta s'a arătat un spor în învățământ.

Edificiu școlar nu are comuna, ci a închiriat o casă de tot necorespunzătoare. Examenul încă s'a ținut în biserică.

Comuna aceasta bisericească în decurs de 6 ani de când a venit preotul actual *A. Ungur* acolo și-a edificat biserica și casa parochială. Dacă ar mai avea și școală, parochia aceasta ar sta bine. Durere însă, că pentru școală se arată prea puțin interes. Din partea oficiului protopresbiteral s'au făcut pașii de lipsă pentru zidirea școlii, dar neavînd comuna bisericească loc potrivit pentru școală, a cerut dela comuna politică locul dat prin comasație pentru edificiul școlar înscris în cartea funduară pe numele școlii »comunale« din *Uroiu*. Rugarea însă din anul 1894 stă rezervată în cancelaria notarului din Rapoltul-mare.

b) *Rapoltul-mare*, la 25 Maiu. Edificiu școlar, deși mare, totuși pentru numărul elevilor de aci este prea mic. Și aci s'a ținut examenul în biserică cu 98 elevi, de față fiind un public numeros. În asemănare cu anii trecuți s'a arătat un mare avînt în învățământ. La sfîrșitul examenului publicul a fost mult desfătat prin declamarea dialogului »Ana și Cornelia« de I. Pop Reteganu, prin dragălașele copile *Evuța Costa* și *Fica Cigmăian*.

c) *Folt*, la 26 Maiu a. m. Elevi 24, public numeros; rezultatul corespunder.

Edificiu școlar nou, potrivit numărului elevilor, dar îi lipsesc încă băncile folosindu-se și niște lavițe și o masă. Învățătorului, la stăruința căruia s'a ridicat și edificiul școlar, îi recomandăm să nu mai sufere scăderea aceasta și să stăruie pentru procurarea băncilor de lipsă.

Comuna aceasta are un juger de pămînt înscris pe numele școlii comunale din Folt. Venitul acestui pămînt s'a întrebuințat la edificarea școlii confesionale. Dela un timp protopretorul *Beke*, întrebând după venitul acelu pămînt a silit comitetul comunal sub amenințarea cu execuțiune și pedeapsă să depună banii în grija comisiunii administrative comitatense. Comitetul a împrumutat banii dela »Ardeleana«, dar i-a depus

tot acolo spre fructificare și libelul l'a dat comisiunii administrative. *Comisia apoi a predat venitele acestor bani învățătorului maghiar reformat din Turdaș.*

Cu ce drept s'a luat venitul acelu pămînt al școlii comunale din Folt și s'a predat învățătorului conf. reformat din Turdaș?

d) *Boiu*, la 26 Maiu d. a. Elevi la examen 28. Mai puțini ca în anii trecuți, rezultatul corespunder. Locuitorii comunei Boiu ca totdeauna și în anul acesta au arătat interes față de examen, cu acea deosebire, că în anul acesta nu s'au împrăștiat în liniște și îndeștulare dela examen, ci la sfîrșitul lui au dat »mulțumire« învățătorului. Acesta însă întărit definitiv și făcînd destul chemării sale, nu face mult din larma unor oameni. Se vede că oamenilor li-e prea scump învățătorul și cugetă că li-e iertat a-și aduce și acumă unul cu 100 fl., ceea-ce însă nu se poate.

e) *Banpotoc*, la 31 Maiu. Elevi prezenți la examen 75, public numeros. Edificiu școlii foarte frumos, însă din toate odăile lui numai sala de învățământ e gata, celelalte stau neisprăvite din lipsa de bani.

Resultatul, ca totdeauna, foarte mulțumitor. La toate școlile înșirate pînă aci s'a văzut lipsa de unelte de învățământ, la școala din Banpotoc însă s'au aflat toate, da — împrumutate! Și anume: mapele geografice dela preparandia de stat din Deva; tabelele de istoria naturală dela școala de stat din Hărăul. S'au mai primit încă din partea inspectorului reg. de școale comitatens 7 exemplare din mapa »Africe« dăruite din partea ministrului. Aceste s'au împărțit ca premii.

Deoarece salariile învățătorii sînt regulate, ar trebui să se reguleze și învățământul în școale. Legile ne dau mîna de ajutor, numai învățătorul să fie zelos.

În unele școale se vede lipsa de cărți în mîna elevilor. Acelea să se cumpere din partea învățătorului sau epitropiei bisericești, să se împartă între elevi și să se ceară apoi încassarea prețurilor lor dela antistia comunală pe basa regulamentului comitatens.

Călătorul.

Dela Ligă

După alegerea de nou comitet, s'evîrșită la 12 și 13 Maiu de congresul Ligei culturale din București, și în jurul acestui așezămînt ce atîta bine a făcut neamului românesc mai ales din patria noastră, s'au urmat și se urmează încă întristătoare încordări.

Nou alesul comitet s'a dus să iee în seamă dela comitetul vechiu scrisorile și averea societății; vechiul comitet însă n'a voit să-î deie în seamă nimic, pentru-că nu vrea să recunoască alegerea făcută în congresul din urmă între împregiurări foarte încordate și necumperate, și pentru-că, zic dînsii, din vechiul comitet numai patru membri repăsiseră și numai în locul lor trebuiau aleși alții, dar' nu comitet nou întreg. Patru membri ai comitetului vechiu au și publicat prin foi un protest în contra celor întemplate la congres, punînd în vedere conchemarea unui alt congres, care să hotărăscă asupra lucrului. Comitetul nou s'a pus însă și-a început lucrarea de conducător al Ligei, trimițînd atît membrilor Ligei cât și foilor următorul apel:

Cătră membrii Ligei!

Gongresul »Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor«, întrunit în zilele de 12 și 13 Maiu a. c., în capitala țerii, ne-a încredințat conducerea Ligei. Scopurile Ligei sînt clare și îndeobște cunoscute. Limba și interesele unității noastre culturale sînt azi mai amenințate ca ori-cînd. În fața primejdii mari și numeroase, cari pun în pericol însăși baza existenței noastre etnice, Liga trebuie considerată ca o puternică pavăză de apărare a limbii și culturii românești. Atacurile sistematice ale adversarilor nostri comuni, ne impun consolidarea Ligei, ca ea să poată deveni astfel capabilă de a răspunde așteptărilor generale. Profund convinși, că pentru ajungerea acestui scop, Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor, trebuie să fie un teren comun de întîlnire și activitate patriotică pentru toți Români, noi membrii comitetului executiv al Ligei, ne vom face o chestiune de conștientă și de onoare din îngrijirea, ca această instițuție să fie ferită de fluctuațiile intereselor vremelnice, fie ale unuia, fie ale altuia, dintre partidele noastre politice. Scopul senin al Ligei reclamă imperios, ca toți căți sîntem membrii ei, să ne considerăm și să fim numai Români, fără deosebire de culoare politică, pe câmpul de activitate a acestei nobile instituțiuni. Frații nostri, în afară de hotarele regatului, luptă și sufer pentru apărarea naționalității noastre comune. E o datorie patriotică pentru noi toți, să răspundem fără șovăire așteptărilor lor. Prima condițiune spre acest sfîrșit este ca noi înșine, pătrunși de

gravitatea situației să ne reculegem forțele și să fim uniți în gînd și sentimente. Pentru cei-ce au luptat și luptă, pentru cei-ce au suferit și sufer pentru drepturile la viață ale neamului românesc, nu poate fi mai reală mîngăiere și încurajare de cât conștiența, că noi înșine, Români din regat sîntem uniți în jurul drapelului Ligei culturale. Sîntem siguri că toți Români, cari își dau pe deplin seama despre necesitatea urgentă de a ridica puterea de acțiune și prestigiul Ligei, ne vor da tot concursul lor în opera de reinsuflețire a acestei instituțiuni, a cărei soarte e constantă preocupățiune a tuturor, cari departe de focul luptelor noastre politice nu cer decât ca Liga să prospere și să fie pentru toți Români un sanctuar al iubirii de neam și de țeară. Pătrunși de greaua sarcină pe care congresul ne-a încredințat-o sîntem ferm hotărîți a ne-o îndeplini cu conștientă și în ori-ce împregiurări

București, 16 Maiu 1896.

Ioan C. Grădișteanu, Colonel V. Obedeanu, C. G. Disescu, M. Vlădescu, Colonel D. Anghelescu, Dr. Al. Obreja, Eremia Popa, Dr. N. D. Staicovici, D. S. Neuițescu, C. Rădulescu-Motru, A. D. Florescu, V. Al. Miculescu.

PACEA LUMII

Revoluția din Creta.

Stăpînirea turcească a luat măsuri aspre pentru sufocarea revoluției de pe insula Creta. În orașe s'a mai liniștit, dar' încolo se întemplă încă încăierări crunte. Vre-o șasesprezece batalioane de trupe turcești trimise în ajutorul celor aflătoare pe insulă, lucrează cu puteri încordate contra răsculaților. Au isbutit a mîntui tabăra cea de 1000 de Turci ce fusese încungiuată de Greci în orașul Vamos. În Greci s'au deșteptat mari nădejdi că Creta va fi ruptă de cătră Turcia și alipită la Grecia. Comitetul revoluționar a și proclamat alipirea ostrovului la regatul liber grecesc prin adunări și tipărituri împrăștiate în public. La Constantinopol s'a aflat că flota grecească cu toate corăbiile sale de războiu ar fi gata de plecare spre Creta, lucru ce a făcut mare neliniște. Ministrii turci s'au întrunit îndată în sfat, să vadă ce e de făcut.

Certe păgubitoare

În biserica din România.

O neînțelegere și o ceartă urtă de tot se întemplă în sinul b sericii române din România. Între Archiereii din Țeară și căpetenia lor, Metropolitul-Primat din București, s'a statornicit o ură și o dușmănie, care săptămânile acestea a isbucnit furtunos de tot și a dus la un sfîrșit ce strică foarte mult trecerii bisericii în fața poporului, și României în fața străinătății.

Metropolitul-Primat conchemase la București sfîntul Sinod. Din 14 Archierei ce are Țeara, nu s'au înfățișat decât doi-trei, așa că Sinodul nu putea aduce de loc hotăriri. Ceialalți în ciuda tuturor învîțărilor și provocărilor, au rămas departe, spunînd că sub conducerea unui cap ca Metropolitul-Primat Ghenadie, nu vor să iee parte la Sinod. În același timp au început să arunce atacuri grele asupra dînsului, că ar fi introdus înoini neîndreptățițe în slujba d-zeească; că a călcat unele canoane primind clerici din alte eparchii în eparchia sa, fără-ca aceia să fi adus cartea canonică dela mai marii lor; că a condus sinoade în chip despotice, nesocotind voința membrilor lor; că și-ar fi însușit sume de bani bisericești și avere bisericească pe nedrept; că în 18 ani cât a fost Episcop la Argeș a sfințit 400 biserici, ca să aibă cuvînt a lua plăți de sfințire dela ele, — și altele.

S'a ridicat prin foi o furtună groaznică asupra Metropolitului, și s'a pornit cercetare contra lui. Archiereii răsvrățiți s'au adunat ei la un loc, au hotărît conchemarea Sinodului fără Metropolit; ministrul cultelor li-a făcut pe voe și a conchemat Sinodul care s'a pus sub conducerea Metropolitului al doilea al Țerii, din Moldova, și a cerut darea în judecată a Metropolitului-Primat. Judecata s'o aducă tot Sinodul. Marți în săptămîna asta s'a adus judecata prin care *Metropolitul-Primat Ghenadie Petrescu a fost lipsit de toate rangurile sale bisericești, luându-i-se și darul preoției*. Să aibă însă voe a se retrage ca simplu călugăr în vre-o mănăstire în care-o vrea.

Metropolitul, nainte de judecată, a tipărit un protest în contra goanei ridicate contra sa,

declarându-le toate de porniri ale dușmăniei și pizmei, și de neadeverate învinuirile ce i-se fac. Sinodul ce l'a judecat, el n'a voit să-l recunoască, căci n'a fost conchemat printr'insul. Va înainta recurs la Curtea de cassație contra judecării.

Astfel scaunul de Metropolit-Primat al Țerii-Românești, este gol într'o vreme și așa de grabnic, cum nimeni nu se aștepta.

E și multă patimă mestecată în întreg procesul, ear' autoritatea bisericii ese foarte zdruncinată din această hărțuială tristă.

Statut

pentru

școlile elementare din com. Hunedoarei.

(Urmare și fine.)

Acest regulament fiind adus pentru a înainta obligamentul școlar, este a se ținea strict și de *comitetele școlare confesionale și de învățătorii confesionale*, potrivit aliniei 2 din § 13 al articolului 28 din 1876.

Anul școlar, potrivit §-lui 54 al art. 38 din 1868 are să dureze la toate școlile populare de prin sate cel puțin 8 luni de zile, ear' în orașe 9 luni, — însă spre mai strînsă cercetare a școlilor se rînduște prin comitetul administrativ al comitatului (adecă: prin fétul seu, prin statut!) ca în toate școlile populare ce se află pe cuprinsul acestui comitat, *înscrisura* pentru școala de toate zilele, și pentru cea de repetiție *să se facă între 1 și 15 Sept.* cel mult, — și în ziua aceasta (ad. 15 Sept.) învățămîntul să se înceapă pretutindeni. Anul școlar să dureze cel puțin 8—9 luni, așadar' la sate nesmintit pînă la 15 Maiu, ear' la orașe pînă în 15 Iunie.

Comitetele școlare au drept să hotărăscă ca anul școlar să dureze *10 luni* în fiecare comună; orașele însă sînt obligate la aceasta.

În decursul anului școlar elevii dintre 6—12, ani sînt zi de zi îndatorăți să cerceteze școala afară de Dumineci și sîrbători; dar' în vremea lucrului comitetul școlar poate scuti pe *copiii de peste 10 ani* dela școala de toate zilele, îndatorîndu-i a cerceta în Dumineci școala de repetiție.

Adulții sînt obligați (§. 52, 38, 68) a cerceta școala în timp de iarnă câte 5 oare pe săptămîna, ear' vara 2 oare, la cari sînt datori a se aduna toți elevii dintre 12 și 15 ani.

Instrucția de vară, adecă de 2 oare, durează în lunile Septembrie, Octombrie, Aprilie și Maiu, și poate și în Iunie, ear' cea de iarnă de 5 oare, din Noembrie pînă la sfîrșitul lui Martie.

Instrucția de vară este a se pune pe oare potrivite de Dumineca, asemenea e a se statori timpul pentru cea de vară, prin comitetul școlar, spre a se ținea după puțință în zilele de ferii și în oarele de peste zi.

Hotărîrea comitetului școlar în această treabă e a se face cunoscută inspectorului reg. de școale.

Primăriile, comitetele școlare confesionale și cele comunale se îndatorează a supraveghea aspru ca anul școlar să dureze tocmai atît cât s'a statorit, cu însămnarea, că dacă anul școlar n'ar dura 8 ori 9 luni se fac răspunzătoare întăiu primăriile comunale și se vor pedepsi cu asprimea legii.

Ca elevii să fie provăzuți numai decât la începutul anului școlar cu cele mai de lipsă *cărți și unelte școlare*, — se îndrumă comitetele școlare ca în săptămîna întăie din Septembrie să trimiță primăriei însămnarea cărților și uneltelor celor mai de lipsă, ca să le procure și împartă între școlari avînd a-și da socoteală despre ele.

Prețul uneltelor școlare e datoare primăria comunală a-l aduna numai decât dela părinții elevilor.

Copiii săraci primesc dela școală cărți gratuite și prețul acestora e a se acoperi din pedepsele școlare.

Dacă vre-o primărie și-ar neglija împlinirea datorințelor sale în această privință, comitetul școlar numai decât să încunoștiințeze despre aceasta pe inspect. reg. de școale pe lângă trimiterea însemnării celor de lipsă.

Protopretorii cercuali chiar și fără arătarea inspectorului reg. de școale, sînt datori în cercul lor a îngrijii de ducerea în deplină a celor privitoare la acest obiect.

Statutul intră în vigoare cu 1 Ian. 1896 drept-aceea pentru conformare și ținare se împărtășește inspectorului reg. de școale, primarilor orașelor libere, protopretorilor cercuali, curătorilor școlilor de stat, primăriilor comunale, comitetelor școlilor comunale și preoților ai comitetului școlar confesional etc.

*

Am publicat acest regulament pentru ca, dat fiind, să fie cunoscut dară tuturor, *mai ales însă pentru-ca să atragem asupra lui luarea aminte a mai marilor*

nostră biserică, căci prin el la tot cazul administrația prea își împlântă adânc ghiarele în autonomia școalelor noastre confessionale.

Acest regulament face nici mai mult nici mai puțin decât, că *supune comitetul școlar primăriei comunale!* Pe primar îl investește cu putere de amestec acuși mai multă de cât are prototul ca director școlar, asemenea pe pretori și protopretori.

Invățătorul se fie silit a procura cărțile prin primăria comunală?! Se-îi dee ei seamă despre toate? De ce mai avem atunci director școlar și comitet și senat școlar și consistor și celelalte?

Cine nu vede în aceasta o apucătură vicleană din partea stăpânitorilor ca se-și facă o ușită deocamdată nevinovată la arătare, și pe o parte lăaturalnică, pe care apoi se o lărgească și se o întocmească după diavoleștiile sale dorințe, până se vadă stăpâni desăvârșiți în școalele noastre, după cari atâta lăcomesc! Azi îmi cere se-î dau seamă despre uneltele și cărțile ce cumpăr pe seama copiilor, mâne îmi va porunci de unde să le cumpăr și cari anume cărți se le cumpăr! Să prevenim răul până și întru cât se poate.

Așteptăm ca oare-cari dintre bărbații noștri de școală, profesori și învățători, se revie pe larg asupra acestui lucru, cercetând întrucât și până unde fișpanul a avut drept să se întindă cu darea de îndrumări pentru școalele noastre confessionale, și cu cât a trecut peste hotarul iertat? Ceea-ce va fi cu cale, vom primi, ce nu, *se respingem cu indignațiune și bărbătic*, căci de vom sta cu mâinile în sin și vom primi tot de bani buni ce ei ne pun pe gât, ca mâne ne vom trezi înfundați de tot, legați de mâni și de picioare, pentru-că dintr'un început nu ne-am împotrivit cum se cuvinea, și pe când legăturile erau încă slăbuțe!

Pe lucru dar'!

Răspuns

atacurilor din „Gazeta Transilvaniei” în chestiunea partidului național.

(Urmare și line.)

„Gazeta Transilvaniei” îmi împruță, că m'am ferit se citez următorul pasagiu, subscris de mine în 1894. Nu m'au ferit. Il subscrisu și acum. Eată-l: „Gubernul maghiar, care prin ordinațiunea ministrului de interne are de scop, ca să suprimă mișcarea noastră națională, doară nu se va face ridicol și absurd, ca deoparte se sisteze activitatea organului executiv, a comitetului central, ear' de altă parte se permită a-și continua mai departe activitatea sa organul administrativ al partidului (înțeleptiunea politică Mangristă! Red. „Gazetei”) adevă reprezentanța alegătorilor. Pentru noi nu ar fi pierdere ireparabilă, ear' pentru guvern nici un câștig real, căci conferența delegaților ar putea lucra și executa hotărârile sale, ea singură, fără comitet.”

Vorba era în comisiunea de 14 în 1894, ca să eruăm înțelesul cel adevărat al ordinațiunii ministeriale, după cuvintele, scopul și intențiunea autorului. Eu cu comitetul substituit, am văzut dela început, prin interpretarea gramaticală și logică a ordinului ministerial, că acela este îndreptat în contra întregii organizațiuni a partidului, în contra comitetului cât a conferenței delegaților, căci argumentând logiceste, zicem: doară nu se va face ridicol și absurd guvernul, ca se sisteze numai activitatea organului executiv, a comitetului, ear' organului administrativ al partidului, adevă reprezentanței alegătorilor, să-î permită a-și continua activitatea sa, atunci, când scopul lui este, ca să suprimă mișcarea noastră națională. Am asemănat organizațiunea partidului național cu organizațiunea sinodală în biserică, unde se știe, că sinodul eparchial, adevă reprezentanța clerului și a poporului, este organul administrativ, ear' consistorul eparchial este organul executiv al sinodului.

„Gazeta Transilvaniei” găsește, că aceasta este înțelepciune politică Mangristă. Ei bine, cum ar caracteriza ea, spre pildă, măsura guvernului pentru a sista activitatea consistoriilor eparchiale, ear' activitatea sinoadelor parohiale, protopresbiterale și eparchiale, ar lăsa-o neatinată? Căci tot astfel se are lucrul și cu partidul național. Pentru el, zicem, nu ar

fi pierdere ireparabilă, dacă prin ordinul ministerial s'ar sista numai activitatea comitetului, ear' nu și activitatea conferenței delegaților, pentru-că aceasta, și singură, fără comitet, ar putea lucra, și executa hotărârile sale.

Dar', la resonamentul sau înțelepciunea politică Mangristă, în sfințit, a venit și dl Dr. Aurel Mureșianu, care deși a susținut constant, în comisiunea de 14 și în ziarul seu, că ordinul ministerial se repoartă numai la comitetul partidului, acum, în ajunul conferenței convocate de către dl Dr. Rațiu, singur recunoaște, că prin ordinul ministrului Hieronymi „se înțeleg funcționarea mai departe a partidului național” nu numai a comitetului seu („Gazeta Trans. nr. 80 a. c.) Dar' atunci la ce servesc atacurile nesfârșite în contra noastră, cari în 1894 nu am convocat conferența delegaților, ci adunarea alegătorilor? Numai ca să constatăm, după dorința „Gazetei”: „dacă pentru noi Români mai are, ori nu, cât de puțină valoare constituția introdusă în țerile acestea?” Numai ca „se știm, dacă suntem fierți sau fripti”, și se spunem ca lucru nou, „că înainte celor dela putere azi se declară de minciună toate câte s'au întâmplat cu „naționalitățile” și câte s'au făcut în sinul acestora dela 1868 încoace?” Noi am știut și am constatat de mult aceste stări de lucruri; deja în 1887 generalul Doda a declarat, „că poporul român nu are loc în cadrul constituțiunii ungare.”

Experimentări n'am voit să facem, când mai vârtos acțiune energetică se aștepta dela partidul național. De aceea am convocat în 1894, la Sibiu, conferența alegătorilor, nu a delegaților. Și am reușit. Partidul s'a manifestat imponent. Excepțiunile făcute de „Gazeta Transilvaniei” în contra adunării alegătorilor, ca partid național, am reflectat: „Dacă cineva nu pricepe, ori nu vrea să priceapă, că partidul național român, în cadrul programului seu odată stabilit, și sancționat prin us, poate a se manifesta nu numai prin conferențele delegaților, ci mai ales prin adunările alegătorilor, atunci cu atât mai puțin va pricepe acea teorie a dreptului constituțional modern, împrumutată dela Locke, după care *suveranitatea națională residă în consimțământul poporului.*” („Tribuna” nr. 262 ex 1894).

„După mine ar fi o greșală politică, dacă am face dreptul de existență și activitatea partidului național pendente dela *forma reprezentativă*, căci acel sistem de guvernare, care ni-a făcut imposibilă lupta legală și constituțională în parlament, va afla destule mijloace ca se ni-o facă imposibilă și în afară de parlament. Dovadă e tocmai ordinațiunea prin care guvernul interzice activitatea reprezentanței partidului nostru național.” („Tribuna” nr. 265 din 1894).

„Gazeta Trans.” găsește, că „tocmai așa cum scria V. Mangra la 1894, a scris acum „Magyar Hirlap” în numărul de Marți din săptămâna trecută.” Nu cumva vrea să facă pe cetitorii sei se creadă, că în 1894 eu m'am inspirat de ideile lui „Magyar Hirlap” din 1896? Cu astfel de logică îmi atribue întâiu muncă de „soboli,” și mă acuză, că în pivire discuțiilor comisiunii de 14 la Arad, am comis indiscrețiune, care nu se unește cu „poziția de călugăr”, adăugând însă, că eu *nici n'am înțeles*, ce s'a vorbit în acea comisiune. Contrazicerea e evidentă. Căci: indiscrețiunea numai în acel cas mi se poate împuța, dacă am înțeles ce s'a vorbit, și în urmare am spus adevărul; ear' dacă nu am înțeles ce s'a vorbit, indiscrețiunea nu mi se poate împuța, lipsind criteriul indiscrețiunii: desvîlirea adevărului.

Il asigur însă pe dl director și proprietar al „Gazetei Trans.” că *am înțeles bine* ce a vorbit și ce s'a vorbit în comisiunea de 14 la Arad. Și dacă d-sa nu-și aduce aminte, că acolo a fost vorba ca să „*recunoaștem stărilor ce ni s'au creat în stat de legale și constituționale fără rezervă*” și în legătură cu aceasta „*recunoașterea legalității uniunii,*” poftescă a întreba pe membrii cari au fost de față, — eu pe lângă provocarea la densii, am pentru a constata adevărul: însemnările stenografice despre „*discuțiunea de natură principiară*” care „*a fost în adevăr*” în acea comisiune, după mărturisirea proprie a „Gazetei Trans.”

Firește, că pentru a nu comite „indiscrețiune”, ea retace chestiunea, care a format obiectul discuției principiare. Așa a făcut în 1894, când singură a recunoscut, că „afirmarea dlui Mangra, că „Gazeta” a retăcut unele fapte și lucruri, este adevărată.” (Nr. 273 ex 1894). Așa a făcut și acum, punându-se pe terenul negațiunii. Cine însă are curajul de a afirma despre altul, că nu spune adevărul, dator este, ca să dovedească afirmațiunea sa, și să-î spună el însuși. Cu sentimentul meu de onoare și cu poziția mea de „călugăr” nu se unește, ca se ascund adevărul, ci mai vârtos să-î mărturisesc fără șovăire. Dacă „Gazeta Trans.” crede altfel, nu are de cât să meargă înainte cu atacurile și insultele personale, eu, pentru aceea, nu voi înceta a-mi face datoria de membru al partidului

național. Armele ei cu care mă atacă sînt după cum am zis, acelea ale presci șoviniste maghiare. Eată cum apretiază „Arad és Vidéke” din Joia trecută, articolul „Gazetei” din nr. 98 a. c.

„A „Gazeta Transilvaniei” hosszabb kritikát ír Mangra felszedségeiről... Bizony ideje lenne, hogy az ilyen Mangra féle felszeg existenciákkal a hazafias románok érdemük szerint bánjanak el. Csak helyeselni tudjuk a „Gazeta Transilvania-nak” *férfias és hazafias fellépését az ilyen népbolondítokkal szemben*, mert akkor legalább ismét helyreál közöttünk az igazi benső barátság, amire éppen olyan nagy szüksége van a románoknak is, mint a magyar társadalomnak.”

Am reproduc textual, ca să nu încapă bănuială în privința originalității ideilor. „Gazeta Transilvaniei” poate fi mulțumită, că are aprobarea presei maghiare pentru *pășirea bărbătvască și patriotică* față cu astfel de existențe ca Mangra, care împedecă restabilirea prieteniei intime între Români și Maghiari. Înainte numai!

V. Mangra.

Mare nenorocire

la sêrbările încoronării Țarului.

Pe câmpul Kodinka lângă Moscva s'a întâmplat Sâmbăta trecută în vremea sêrbărilor de încoronare a Țarului Rușilor, o groaznică nenorocire.

Popor foarte mult, peste o jumătate de million (500.000) se adunase din toate părțile Împărăției, se fie față la încoronare. Noaptea a petrecut-o în câmp sub cerul liber. Des de dimineață poliția și oamenii încredințați cu îngrijirea poporului, voiau să înceapă împărțirea de mâncare și beutură, dar' de-odată mulțimea a început să se îndese în chip nechibzuit și cu nerăbdare asupra șetrelor cu de-ale mâncării, și s'a iscat o învâlmășală și o îmbulzală ne mai pomenită. O mulțime de persoane, bărbați și femei, au fost striviți de îmbulzitori și călcați în picioare. Rânduială era peste puțină să se mai facă. Poliția a început cu puterea să facă ordine, dar' nici vorbă. A făcut întrebuintare de arme, aruncându-se cu sabia trasă asupra valurilor nebune și îndârjite acum, dar' n'a folosit nimic. A trebuit să întrevie armată și abia a putut face rânduială! Dar' când rânduiala era făcută, o icoană groaznică să desfășura înaintea ochilor celor de față: **peste 2000 de morți zăceau risipiți pe câmpul de sêrbătoare, striviți de marea învâlmășală.**

Țarul auzind s'a întristat foarte și toată ziua a fost nespus de supărat. A dat poruncă să se facă îngroparea tuturor cu mare cinste și fiecării familii vîdăvite prin nenorocire să se dee câte 1000 de ruble ajutor, atât cheltuelile înmormântării cât și ajutoarele avînd să le plătească el însuși.

CORESPONDENȚĂ

Brad, la 18 Maiu 1896.

La corespondența anonimă din Băița-Zarand, apărută în nrul 20 al „Revistei Orăștiei”, — subsemnată de „un preot”, în care corespondentul anonim, țintește cu nedreptul la atacarea onoarei mele, — tesaurul meu cel mai prețios, deși sînt ocupat cu alte afaceri mai folositoare de cât polemiele personale, mă vîd nevoit a răspunde pe a respinge cu tot disprețul învinuirile făcute, declarînd întreaga corespondență de malițioasă.

Nu mă voi ocupa cu partea primă, privitoare la sêrbarea milleniului, căci în această afacere s'a scris deja deajuns și încă prea mult, atât în nr. 97 al „Tribunei”, cât și în nr. 53 al „Telegrafului Român”, cari corespondențe încă puteau rămănea în peana autorilor, căci nu mult au contribuit la promovarea cauzei comune și a consolidării noastre, atât de necesare!

Să revin deci la cele mai grele și mai nemeritate acuze ce 'mi-se fac în corespondența din vorbă, privitoare la ținuta mea socială și oficioasă.

Cu mare neplăcere o fac aceasta, căci sînt deja înaintat în etate, fiind deja în serviciul școalei și al s. noastre biserici, nu de ieri de alaltăieri, ci dela anul Domnului 1868. Pe aceste terene am nisuit a satisfac chemării mele cu sfințenie, și forurile mele superioare, școlare-bisericești, în mai multe rînduri, prin acte oficioase, au dat expresiune îndestulirei cu modestele mele servii, ce am putut presta națiunii mele! Și eu cu acestea eram răsplătit îndeajuns, liniștit fiind în convingerea mea că: am făcut cât am putut și eu în via Domnului! Dar' eată acum la bêtrânețe, pe furis și în mod malițios, vine un anonim și îmi conturbă liniștea mea internă, țintind la macularea onoarei mele! Au nu e maliție aceasta? Deci

pentru-ca on. public cetitor să nu fie indus în eroare, mă vîd necesitat a declara că: 1) e o calumnie că: „eu aș încungiura întrunirile românești pentru cele strêine.” Sînt deja de 27 de ani aici, și foarte arareori am lipsit dela întrunirile și petrecerile românești, și numai din și cu cause binecuvîntate; e drept, că din când în când am luat parte și la petrecerile strêinilor, maghiare, germane, căci voiu a trăi în contact și societate cu oamenii, căci nu sînt misantrop. 2) E o minciună grosolană că: „eu joc cărți în fiecare zi, cu niște ungurași fără căpătaiu.” Când am jucat și unde? 3) E o calumnie că: „eu aș fi făcut intimitate cu un Strass...” și că 'i-am ajutat și familia.” Altcum „Strasser”, e un cetățean de omenie, un metalurg diplomat, care nu are lipsă de ajutorul meu, dar' chiar dacă ar avea, eu nu am avut, și nu am cu densul nici cea mai mică legătură dar' nici cunoștință mai deaproape. 4) „Că, pentru literatura și ziaristica română nu jertfesc nici un crucer la an”, încă e un neadevăr invederat. Bine știe corespondentul anonim că: atât eu, cât și soția mea sîntem membri la unele societăți și reuniuni, împreunate cu anumele taxe anuale. Bine știe corespondentul că eu sînt membru al „Asociațiunii Transilvane pentru literatura și cultura poporului român”, membru al *Casinei internaționale* din loc, unde sînt prenumerate și ziarele românești: „Telegraful Român”, „Gazeta Transilvaniei”, „Tribuna”, „Dreptatea” și „Vulturul”. Toate acestea costă bani, căci noi Români în casină sîntem în mare minoritate, deși bine ar fi să fim mai mulți!

Prin urmare toate aceste aserțiuni ale corespondentului anonim sînt nebasate și malițioase, și necesitat sînt și pe autorul acestora a-l declara de calumniator.

Georgiu Părău.

Multe s'ar putea răspunde acestei scrisori, deocamdată dorim să se înscemeze numai că dl Părău nu răspunde la cea mai de căpetenie învinuire, cea a *purității dsale ca Român.* Pe noi asta ne privește mai ales, celelalte sînt de-a doua mână. Și încă una: corespondența din chestie nici nu exprimă părerea numai unui anonim, precum se vede că crede dl Părău, căci ea ni-a fost trimisă de mai mulți domni, Români buni din părțile Zarandene. Red.

NOUTĂȚI

Dl Dr. Lucaciu în întoarcerea sa din strêinatate, a sosit, pe neașteptate, Luni în sêptemăna asta, la București.

Vitejie gendarmerească. Locuitorul din loc I. Cherecheș, ne împărtășește că Marți în sêptemăna asta, pe când densul se afla în tîrg și-și făcea slujba de adunător de vamă, un sergent de gendarmi a venit și 'l-a luat, fără să-și spună de ce, și 'l-a dus la casarmă unde au luat cu el protocol și 'l-au amenințat rău pentru-că — avea tricolor românesc pe pălărie! E o volnicie ordinară din partea gendarmilor a lua pe om dela slujba sa pentru un lucru așa nevinovat, pe când aveau datorință cel mult a-î provoca să-î iee jos și să-î ceară numele și se porceadă mai departe, dacă au drept. Dar' nici la atâta chiar n'au drept, căci purtarea tricolorului n'a fost oprită pe teritorul orașului. Causa e predată dela poliție la judecătorie și vom reveni asupra ei după-cc se va rezolva.

Milleniul în Orăștie. Repreentanța orașului nostru în ședința sa de Joi a hotărît în urmă, sêrbarea milleniului și în Orăștie: Lunia viitoare va fi o ședință festivă millenară cu o vorbire „patriotică” ungurească și una în l. germană. La toamnă vor planta 1000 de arbori „millenari”, și s'a hotărît întemțerea fondului de pensie al amplotaților magistratuali. — Români n'au parte în aceste „patriotice” hotărîri. S'au abținut dela ședința unde s'a hotărît aceasta, ear' de cea „festivă” de Luni încă vor sta departe.

Alegere de notar în notariatul Sântăndreșului (cercul Devei) s'a întâmplat la 30 Maiu n. a. c. Deși cercul aproape curat românesc și avînd concurenți români, solgăbirul n'a pus în candidație Români. A reușit Farkas Béla. Vom publica o corespondență.

Tîrgul de vite ținut aici Luni—Marți—Mercuri în sêptemăna asta, a fost bine cercetat: s'a vîndut și cumpărat mult, dar' vitele au avut un preț foarte mic. Tîrgul de piață, Joi, a fost însă slab de tot; lume foarte puțină. Negustorii n'au vîndut mai nimic.

POSTA REDACȚIEI.

Dlul E. S. în B. „Sărutarea” nu se poate publica. Ceealaltă nu o mai găsim.

D-sale I. B. și E. B. în B. Poeziile trimise sînt frumoase semne de dragoste pentru literatură dar' încă încercări prea slabe. Iertați, dar' nu se pot tipări.

Dlul S. S. M. în B. Celelalte trei nu se pot.

Pentru redacție responsabil: Ioan M. Corvin.

BIBLIOGRAFIE.

„BIBLIOTECA PENTRU TOȚI“.

Eată cei mai noi numeri:
 Nr. 56. »Convorbiri despre artă«, vol. II. de E. Pecaute și C. H. Baude, trad. de D. Stăncescu
 Nr. 57. »Din goana vieții«, vol. II. de A. Vlahuță.
 Nr. 58. »Schite ușoare« de I. L. Caragiale.
 Nr. 59. »Din goana vieții«, vol. III. de Al. Vlahuță.
 Nr. 60. »Manon Lescaut«, roman de Abatele Prevost, traducție de I. S. Spartali.
 Nr. 61. »Satire« de D. Olănescu (Ascanio), membru al Academiei Române.
 Toate se pot avea dela librăria dlui F. Schäser în Orăștie ori «Institutul Tipografic» în Sibiu!

LOTERIE.

Tragera din 23 Maiu st. n.

Budapesta:	13	51	74	62	52
------------	----	----	----	----	----

Tragera din 30 Maiu st. n.

Timișoara:	67	57	11	30	22
------------	----	----	----	----	----

Tragera din 27 Maiu st. n.

Sibiu:	58	39	37	35	75
--------	----	----	----	----	----

CALINDARUL SEPTEMĂNEI
dela 26 Maiu — 1 Iunie st. v.

Zilele	Calendarul vechiu	Calendarul nou
Dum. a 2-a după Ros. gl. 1, sft. 2.		
Dum.	26 S. Apost. Carp	7 Lucreția
Luni	27 S. Muc. Terapont	8 Medardus
Marti	28 Cuv. P. Nichita	9 Nicomedes
Merc.	29 Cuv. M. Teodosiu	10 Margareta
Joi	30 Pärt. Isachic	11 Varnava
Vineri	31 S. Apost. Ermin	12 Ioan fat.
Sămb.	1 Muc. Iustin	13 Ant. d. Pad.

127 szám
1896

Árverési hirdmény.

Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróság 1895. évi 1577—2218 és 2354/1896 és 882/1894 számú végzése következtében ügyvéd által képviselt Brooser Vorschuss Vercin és Nasta Avram al Popi javára Serban Petru ellen 90, 70, 60 és 50 frt. s jár. erejéig 1896. évi márczius hó 27-én foganatosított végrehajtás utján lefoglalt és 324 frtra becsült juhok és bárányokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi királyi járásbírószág 709/1896 számú végzése folytán 90, 70, 60 és 50 frt. tőkekövetelés és ennek járulékal fejében bírőilag végrehajtást szenvedő lakásán középalmason leendő eszközésére 1896. évi június hó 11-ik napjának délutáni 2 órája hetáridőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron aul is el fognak adadni.

Kelt Szászvárosan, 1896. évi május hó 17. napján.

95 (365) 1—1

Konya Ferencz,
kir. bir. vghjtó.

87 (367) **LIBRĂRIA** 4—26

lui

F. Schäser în Orăștie (Szászváros)

F. Schäser recomandă on. public librăria sa bogat provăzută cu tot felul de cărți, anume cu: toate cărțile de învățământ, atât pentru școlile populare cât și pentru gimnazii, precum și tot felul de recuizite de școală: caiete și unelte de desemn, condeiuri, tăblițe, hârtie, ș. a.

Ear' îndeosebi publicului român recomandă frumoasele întreprinderi literare ce apar la București și Craiova în România, și anume:

„Biblioteca pentru toți“ sub conducerea d-lui Dumitru Stăncescu, editura d-lui Carol Müller în București. Apar în fiecare lună 2—3 volume frumoase ca înfățișare și neprețuit de bune ca cuprins! Au apărut din ea până acum 56 numeri. A se vedea cari sunt, la »Bibliografie«. Fiecare număr costă numai 16 cr.

Asemenea recomandă onoratului public iubitor de literatură publicația numită:

„Biblioteca de popularizare“ ce apare în Craiova. Director I. Hussar, editor Ralian și Ignat Samitca. A publicat până acum 18 volume (vezi »Revista Orăștiei« nr. 16 a. c. la »Bibliografie«). Fiecare volum costă numai 16 cr.

Iubitorilor de romane le va face negreșit o plăcere recomandându-le:

„Biblioteca romanelor celebre“ ce a început să apară tot în Craiova la R. și I. Samitca. Tot la 2 luni un roman, de peste 300 pagine, frumos și bun, cu numai 75 cr. volumul.

În urmă recomandă onoratului public cea mai nouă publicațiune, numită:

„Biblioteca nouă“ din Craiova, edată de G. Sfetea. Publică volume de câte 40—50 pagini, de cuprins ales și bun, cu numai 8 cr. fiecare volum.

Despre tot ce a apărut nou în aceste folositoare publicații, »Revista« vestește pe cetitori la rubrica »Bibliografie« ori »Cărți nouă«. Totul se poate procura dela librăria mea în Orăștie. La comande prin postă, trebuie adaus, peste preț, un timbru de 3—5 cruceri pentru porto.

La cumpărări mai mari de hârtie și tipărituri se dă rabat însemnat.

PRĂVĂLIA ROMÂNĂ

a lui

IOAN I. VULCU

(Piața-mare) — în Orăștie — (Piața-mare)

Se atrage deosebita luare aminte a onoratului public din Orăștie și jur, asupra prăvăliei noue a lui Ioan I. Vulcu, negustor român, bogat provăzută cu tot felul de mărfuri de băcănie și ferărie. Și anume: Mărfuri de

— BĂCĂNIE: —

Făină de toți numerii, zahar, orz, urez, și tot felul de articli trebuincioși pentru hrană. Prețuri moderate. Mărfă totdeauna proaspătă și bună

Ear' îndeosebi țăranilor se atrage luarea aminte asupra feluritelor soiuri de

— FERĂRIE —

de tot ce le lipsește pentru lucru și economie acasă și la câmp. Și anume:

<p>Feruri de plug, sape, arșană, și altele, de cele mai noue și practice.</p>	<p>Fireze, mai late și mai înguste, săcuri, topoare, și alte unelte pentru lemnărit.</p>
<p>Coase din Styria, sistem nou și bun! Se dau pe garanție! Dacă nu corespond, se primesc înapoi ori se schimbă. Tot aci se pot căpăta cute pentru ascuțit, de cele mai bune.</p>	<p>Oțel și fer, drugi de fer și pante, etc. și tot felul de articli și unelte trebuincioase la economie, acasă și în câmp!</p>
<p>Lanturi de tot felul, de fer și drot</p>	<p>Yase emailate și de fer, căldări, frigări etc.</p>
<p>Cuie de drot, pentru șindlă, potcoave, și altele.</p>	<p>Lampe, mari și mici, lumini, petroleu, etc.</p>

Negustorilor în mic de prin comune, li-se dau mărfurile trebuincioase în condiții foarte ușoare și cu prețuri de tot moderate!

„DETUNATA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII

Sediul: BUCIUM, p. u. ABRUD (Abrudbánya).

93 (368) Întemeiată în 1895. 2—15

Capital de acții: florini 30.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 6% interese fără privire la terminul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandei.

Direcțiunea institutului.

Sacii se primesc înderept numai în stare bună!

Prima moară de aburi în Orăștie

a lui

Rudolf Kaess. 28—48

Recomandă onoratului public și cu deosebire comercianților din provincie, spre vânzare:

Făină de pâne și aluaturi

în totdeauna proaspătă, excelentă și ieftină, în saci, și produsă exclusiv din grâu de Tisa, cu prețurile mai jos indicate:

0	1	2	3	4	5	6	7	7B	8
9.30	8.85	8.40	7.95	7.65	7.35	6.98	5.88	5.25	4.76

75 Kilo 70 Kilo

Sacii se rescumpără cu 20 cr.